

Nr 108.

Av herr **Söderquist**, om statens övertagande i vissa fall av enskilds förpliktelse att utgiva skadestånd eller annan ekonomisk ersättning.

Det inträffar då och då, att våra domstolar, samtidigt som man dömer en tilltalad skyldig att utgiva visst skadestånd eller viss ersättning, nödgas besluta, att vederbörande skall omhändertagas för vård på sinnessjukhus eller dömer honom till långt frihetsstraff. I åtskilliga fall betyder detta, att den skadestånds- eller ersättningsberättigade antingen aldrig får sin rätt eller nödgas vänta på det utdömda beloppet under lång tid. Det kunde nämnas många exempel härpå. Ett må här anföras.

År 1950 blev en ung kvinna bragt om livet i Solna, då hon var på väg till sitt hem i Huvudsta från sin arbetsplats i Stockholm. Dråparen, en ung man, blev dömd skyldig men straffriförklarades och internerades. Han dömdes emellertid att till den dödas familj utgiva ett belopp för begravningskostnader m. m. Den dömde, som saknade möjlighet att genast betala, kunde givetvis inte heller under vistelse på sinnessjukhuset få möjlighet att göra rätt för sig. Kanske kan han det en gång, kanske inte. Hade han blivit dömd till frihetsstraff för livet eller för mycket lång tid eller vore han obotligt sinnessjuk, finge han aldrig ens tillfälle att betala sin skuld.

Det förefaller icke rimligt, att den som genom laga dom blivit skadestånds- eller ersättningsberättigad över huvud inte ens skall ha någon möjlighet att få sin rätt. Han måste finna domen meningslös. Kanske uppfattar han den som ett hån. Och mer än en har också givit uttryck för förvåning över att det allmänna inte ingriper i dylika fall.

Statsmakterna är ju inte heller främmande för tanken att det allmänna åtminstone preliminärt övertager en enskilds ekonomiska förpliktelser. Så sker exempelvis genom de s. k. bidragsförskotten. Det kunde då icke anses alltför orimligt, om något liknande ägde rum i fall som det ovan relaterade.

Under åberopande av ovanstående hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och därav föranlett förslag om sådana bestämmelser — exempelvis genom förskottering från staten — att den, som av domstol tilldömes rätt till skadestånd eller annan ekonomisk ersättning, erhåller möjlighet att få sina genom dom godkända rättsanspråk uppfyllda, särskilt i sådana fall, där den ersättningsberättigade är starkt beroende av skadeståndet eller ersättningen.

Stockholm den 27 januari 1953.

Martin Söderquist.